

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра терапії і клінічної діагностики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

_____ (Цвіліховський М.І.)

“ ____ ” _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” ____ 2020 р.

Завідувач кафедри терапії і

клінічної діагностики

_____ доц. В.М. Костенко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ІНТЕГРОВАНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Превентивні технології забезпечення здоров'я коней

спеціальність

спеціалізація

Факультет

Розробники: к.вет.н., доц.:

211 Ветеринарна медицина

Ветеринарної медицини

Павелиця О.О., Бородиня В.І.,

Мельник В.В., Галат М.Ф., Ткаченко С.М.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Превентивні технології забезпечення здоров'я коней

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	<u>«Магістр»</u>	
Галузь знань	<u>21 – «Ветеринарія»</u> (шифр і назва)	
Спеціальність	<u>211 – «Ветеринарна медицина»</u> (шифр і назва)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	403	
Кількість кредитів ECTS	13,4	
Кількість змістових модулів	5	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	–
Семестр	3	–
Лекційні заняття	48 год.	–
Практичні, семінарські заняття		–
Лабораторні заняття	96 год.	–
Самостійна робота	259 год.	–
Індивідуальні завдання		–
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	9,6 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – поглибити теоретичні знання і отримати практичні навички з обраного напрямку, а також підготувати магістранта до самостійної роботи за вибраною дисципліною.

Завдання:

- поглибити теоретичну і практичну підготовку магістрантів з діагностики, терапії і профілактики хвороб коней незаразної етіології;
- освоїти методики клініко-лабораторних досліджень та методи постановки діагнозу і диференційної діагностики хвороб коней незаразної етіології;
- отримати навички аналізу та узагальнення отриманих матеріалів при написанні магістерської роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сучасні методики клініко-лабораторних досліджень хворих тварин
- особливості організму коней при діагностиці і терапії хвороб незаразної етіології

вміти:

- розпізнавати (діагностувати) хвороби коней різної етіології;
- вміти аналізувати отримані дані;
- володіти сучасними методами лікування хвороб коней з урахуванням способу утримання тварин;
- розробляти сучасні схеми і заходи профілактики хвороб коней.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Внутрішні хвороби тварин														
Тема 1. Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней.			2		2		4							
Тема 2 Діагностика набутих та вроджених вад серця в коней.							4							
Тема 3. Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней.			2		2		4							
Тема 4. Діагностика, лікування та профілактика хронічного обструктивного бронхіту в коней.							4							
Тема 5. Хвороби системи травлення в коней.							4							
Тема 6. Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік у коней.			2		2		4							
Тема 7 Хвороби гепатобіліарної			2		2		4							

системи в коней.													
Тема 8 Хвороби, що пов'язані з ендокринною патологією та проявляються метаболічними порушеннями в організмі коней.			2	2		4							
Тема 9 Деференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней.						2							
Тема 10. Хвороби нирок і сечових шляхів.			2	2		2							
Тема 11. Хвороби системи крові. Анемій у коней			2	2		4							
Тема 12. Хвороби нервової системи незаразної етіології в коней.						4							
Тема 13. Хвороби новонароджених лошат незаразної етіології.			2	2		4							
Тема 14. Ізоеритролізис лошат													
Тема 15. Хвороби шкірного покриву у коней						2							
Тема 15. Клінічна лабораторна діагностика хвороб коней						1							
Разом за змістовим модулем 1			16	16		51							
Змістовий модуль 2. Акушерство													
Тема 1. Морфо-функціональні й фізіологічні особливості статевої системи коней.			2	2		10							
Тема 2. Сучасні напрями в біотехнології відтворення коней			2	4		10							
Тема 3. Фізіологія і патологія вагітності у кобил. Неплідність (визначення, класифікація),			2	4		10							

гінекологічні захворювання статеві системи кобил.													
Тема 4. Фізіологія і патологія родів і післяродового періоду коней		2	4		12								
Тема 5 Фізіологія і патологія молочної залози кобил			2		10								
Разом за змістовим модулем 2		8	16		52								
Змістовий модуль 3. Інфекційні хвороби коней													
Тема 1. Епізоотична ситуація та основи профілактики заразних хвороб коней		2	2		8								
Тема 2. Вірусні хвороби коней		2	4		8								
Тема 3. Бактеріальні хвороби коней		2	2		8								
Тема 4. Мікози коней			2		8								
Тема 5. Захворювання шкіри, зумовлені заразними хворобами та їх диференційна діагностика			2		8								
Тема 6. Маловивчені хвороби коней			2		8								
Тема 7. Хвороби списку МЕБ			2		4								
Разом за змістовим модулем 3		8	16		52								
Змістовий модуль 4. Паразитарні хвороби коней													
Тема 1. Гельмінтози коней, особливості перебігу, діагностика та лікування. Трематодози коней.		2	2		9								
Тема 2. Габронемоз коней. Цестодози коней. Стронгілятози шлунково-кишкового каналу коней		2	4		10								
Тема 3. Основні антигельмінтні засоби та особливості їх застосування коням		2	2		8								
Тема 4. Новітні			2		8								

методи діагностики гельмінтозів коней Особливості проведення гельмінтологічних досліджень у коней Вивчення гельмінтологічної ситуації на іподромах та конефермах												
Тема 5. Ентомози коней. Акарози коней та Протозойні хвороби коней.	2		4		9							
Тема 6. Основні антипротозойні засоби та особливості їх застосування коням. Бабезіоз коней, особливості діагностики			2		9							
Разом за змістовим модулем 3	8		16		53							
Змістовий модуль 5. Хірургічні хвороби коней												
Тема 1. Поняття про фіксацію тварин та її мета. Профілактика ускладнень під час фіксації коней. Профілактика ускладнень під час фіксації коней.			2		1							
Тема 2. Профілактика травматизму коней в сучасних умовах утримання. Класифікація травматизму. Вплив травми на організм тварин	2		2		10							
Тема 2. Значення та види знеболення у коней, профілактика ускладнень під час наркозу та боротьба з ними.	2		2		10							
Тема 3. Профілактика відкритих механічних пошкоджень. Видові особливості ранового процесу у коней.	2		4		10							

Тема 4. Профілактика, діагностика та лікування хвороб кінцівок та ортопедичної патології у коней. Кульгавість коней: причини, симптоми, лікування.		2	4	10						
Тема 5. Кастрація коней та профілактика ускладнень. Оперативна хірургія репродуктивних органів коней.			2	10						
Разом за змістовим модулем 3		8	16	51						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1		
2		

6. Теми лабораторних занять

Змістовий модуль 1		
№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностичні підходи за хвороб серцево-судинної системи у коней.	2
2	Діагностика набутих та вроджених вад серця в коней.	2
3	Діагностичні підходи за хвороб системи дихання в коней.	2
4	Діагностика, лікування та профілактика хронічного обструктивного бронхіту в коней.	2
5	Хвороби системи травлення в коней.	2
6	Хвороби шлунку і кишок із симптомокомплексом колік у коней.	2
7	Хвороби гепатобіліарної системи в коней.	2
8	Хвороби, що пов'язані з ендокринною патологією та проявляються метаболічними порушеннями в організмі коней.	2
9	Диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней.	2
10	Хвороби нирок і сечових шляхів.	2

11	Хвороби системи крові. Анемій у коней	2
12	Хвороби нервової системи незаразної етіології в коней.	2
13	Хвороби новонароджених лошат незаразної етіології.	2
14	Ізоеритролізис лошат	2
15	Хвороби шкірного покриву у коней	2
16	Клінічна лабораторна діагностика хвороб коней	2
Змістовий модуль 2		
1	Морфо-функціональні й фізіологічні особливості статевої системи коней.	2
2	Сучасні напрями в біотехнології відтворення коней	4
3	Фізіологія і патологія вагітності у кобил. Неплідність (визначення, класифікація), гінекологічні захворювання статевої системи кобил.	4
4	Фізіологія і патологія родів і післяродового періоду коней	4
5	Фізіологія і патологія молочної залози кобил	2
Змістовий модуль 3		
1	Епізоотична ситуація та основи профілактики заразних хвороб коней	2
2	Вірусні хвороби коней	4
3	Бактеріальні хвороби коней	2
4	Мікози коней	2
5	Захворювання шкіри, зумовлені заразними хворобами та їх диференційна діагностика	2
6	Маловивчені хвороби коней	2
7	Хвороби списку МЕБ	2
Змістовий модуль 4		
1	Гельмінтози коней, особливості перебігу, діагностика та лікування Трематодози коней	4
2	Цестодози коней. Стронгілятози шлунково-кишкового каналу коней	2
3	Основні антигельмінтні засоби та особливості їх застосування коням	2
4	Новітні методи діагностики гельмінтозів коней Особливості проведення гельмінтологічних досліджень у коней Вивчення гельмінтологічної ситуації на іподромах та конефермах	4
5	Ентомози коней Акарози коней Особливості проведення акарологічних досліджень у коней Основні інсектоакарицидні засоби та особливості їх застосування коням	2
6	Основні антипротозойні засоби та особливості їх застосування коням. Бабезіоз коней, особливості діагностики	2
Змістовий модуль 5		
1	Поняття про фіксацію тварин та її мета. Профілактика ускладнень під час фіксації коней. Профілактика ускладнень під час фіксації коней.	2
2	Профілактика травматизму коней в сучасних умовах утримання. Класифікація травматизму. Вплив травми на організм тварин	2
3	Значення та види знеболення у коней, профілактика ускладнень під час наркозу та боротьба з ними.	2
4	Профілактика відкритих механічних пошкоджень. Видові особливості ранового процесу у коней.	4
5	Профілактика, діагностика та лікування хвороб кінцівок та ортопедичної патології у коней. Кульгавість коней: причини, симптоми, лікування.	4

6	Кастрація коней та профілактика ускладнень. Оперативна хірургія репродуктивних органів коней.	2
---	---	---

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

(Змістовий модуль 1)

1. Для діагностики хвороб серця застосовують метод...
2. При міокардиті у коней після прогонки частота серцевих скорочень...
3. При ендокардиті з'являються шуми...
4. Для лікування міокардиту у коней застосовують..
5. Для лікування міокардозу у коней застосовують..
6. Для лікування ендокардиту у коней застосовують..
7. Для лікування міокардіофіброзу у коней застосовують..
8. Загальна реакція в період реактивної фази у коней проявляється...
9. За допомогою якого спектру світла проводять знезараження стайні?
10. Доза крові для коней при аутогемотерапії становить...
11. Ін'єкції ауто крові призначають з інтервалом ...
12. Гемотерапію для коней застосовують при...
13. Інгаляційна терапія для коней застосовують при...
14. Очисні клізми у коней рекомендують проводити при...
15. Для покращення перистальтики кишечника у коней температура води при очисній клізмі становить...
16. Для зняття спазму кишечника у коней температура води при терморегулюючій клізмі повинна становити...
17. Не рекомендується використовувати парафін у коней при...
18. Озокеритотерапія у коней ефективна при...
19. Біологічна дія глини зумовлена...
20. До загального симптому хвороб серцево-судинної системи у коней належить...
21. На початку розвитку серцевої недостатності компенсаторна функція серця здійснюється за рахунок...
22. Причинами міокардиту у коней є...
23. Причинами ендокардиту у коней є...
24. При міокардиті на електрокардіограмі у коней ...
25. При міокардиті у коней рекомендують...
26. При міокардиті не застосовують...
27. При міокардозі на електрокардіограмі у коней ...
28. При дифузних деструктивних змінах міокарда не застосовують...
29. На початку розвитку міокардіофіброзу у коней клінічні ознаки проявляються при...
30. Наявність ендокардіальних шумів при аускультатії серця свідчить при...
31. Носова кровотеча у коней виникає при...
32. Кров при носовій кровотечі ...
33. Для лікування носової кровотечі проводять...
34. При западанні черпакуватого хряща у коней виникає дихання...
35. Для дослідження гортані коней застосовують ...

36. При ларингіті коней застосовують...
37. При набряку гортані застосовують...
38. При хронічному бронхіті кашель у коней...
39. Хронічне обструктивне захворювання легень у коней виникає внаслідок...
40. При хронічному обструктивному захворюванні легень у коней застосовують..
41. При набряку легень застосовують...
42. При плевриті у коней температура тіла...
43. Для діагностики ексудативного плевриту у коней застосовують...
44. При грудній водянці у коней температура тіла...
45. Для діагностики хвороб печінки у коней застосовують...
46. Причини виникнення фарингіту у коней...
47. Параліч глотки у коней характеризується...
48. При гострому розширенні шлунку у коней апетит і спрага...
49. Для зняття спазм кишечника у коней застосовують...
50. Для відновлення перистальтики кишечника у коней застосовують...
51. Для зондування коней застосовують зонд...
52. На початку розвитку метеоризму кишечника у коней перистальтичні звуки...
53. При ентералгії кишечника коней перистальтичні звуки...
54. При метеоризмі кишечника у коней застосовують...
55. При ентералгії кишечника коней застосовують...
56. При непрохідності кишечника коней перистальтичні звуки...
57. При непрохідності кишечника коней застосовують клізми...
58. При механічній непрохідності кишечника коней застосовують...
59. Гострий гепатит у коней перебігає з температурою...
60. При нирковій недостатності у коней набряки утворюються ...
61. Клінічно кормова алергія проявляється...
62. При лікарській алергії застосовують...
63. Активна гіпертермія головного мозку у коней розвивається при...
64. Постгеморагічна анемія коней виникає при...
65. Для коней застосовують кровозамісні препарати...
66. При нефрозі кількість білку у сечі коней становить...
67. Для катетеризації жеребців застосовують...
68. Для зняття спазму сфінктера сечового міхура застосовують...
69. Хвороба Кушинга у коней виникає внаслідок ураження,..
70. Дефіцит вітаміну А в організмі лошат супроводжується...
71. При рахіті у лошат у другій стадії хвороби з'являються ознаки...
72. Ступінь тренованості коней визначають за ...
73. Після фізичного навантаження у коней артеріальний пульс...
74. Після фізичного навантаження у добре тренованих коней кількість еритроцитів...
75. Після фізичного навантаження у добре тренованих коней вміст гемоглобіну...
76. Вітамінно – мінеральні препарати для коней застосовують при...
77. До спортивних змагань коні допускаються при наявності наступних ветеринарних документів...
78. Які клінічні показники досліджують для виявлення ступеня тренованості спортивних коней?

79. Допінг-контроль спортивних коней під час змагань проводять з метою...
80. Лікування коней під час змагань ФЕІ проводять з дозволу і узгодженням
81. Коней, які приймають участь у пробігах, знімають із змагань, якщо їх пульс не відновився за...
82. Паспорт спортивного коня необхідно для...
83. При виїзді коней на змагання необхідно оформити ветеринарні документи...
84. Допінг – контроль спортивних коней проводять ...
85. Для допінг – контролю відбирають проби...
86. До заборонених препаратів на допінг – контроль належить...
87. Фактори ризику виникнення колік у коней.
88. Клінічні ознаки та діагностичні підходи симптомокомплексу колік у коней
89. Клінічні ознаки та діагностичні підходи хвороб печінки у коней.
90. Клінічні ознаки та діагностичні підходи хвороб верхніх дихальних шляхів у коней.
91. Клінічні ознаки та діагностичні підходи вроджених пороків серця у коней.
92. Клінічні ознаки та діагностичні підходи неонатальної гіпотрофії лошат.
93. Клінічні ознаки та діагностичні підходи гострої неркової недостатності у коней
94. Клінічні ознаки та діагностичні підходи міоглобінурії у коней
95. Діагностичні підходи та диференційна діагностика поліурії/полідипсії у коней
96. Діагностичні підходи та диференційна діагностика хронічної втрати ваги у коней

(Змістовий модуль 2)

1. Вкажіть, які є фізіологічні фактори запліднення кобил.
2. Які особливості перебігу вагітності кобил?
3. Які особливості розвитку плодових оболонок і плода у кобил?
4. Які фізіологічні зміни відбуваються в організмі кобили під час вагітності?
5. Як проводять рефлексологічне дослідження на вагітність у кобил?
6. Які етіологія, діагностика і лікування випадіння (вивертання) піхви у кобил?
(Вказати латинську назву захворювання).
7. Які етіологія, діагностика і лікування перекручування матки у кобил?
(Вказати латинську назву захворювання).
8. Які етіологія, патогенез і лікування перекручування матки у кобил?
(Вказати латинську назву захворювання).
9. Аборти кобил. Визначення, класифікація
10. Які особливості прояву передвісників родів у кобил?
11. Як надавати рододопомогу кобилі з діагнозом: «Вузькість родового каналу»?
12. Слабкі перейми і потуги у кобили (етіологія, патогенез, діагностика, лікування)
13. Затримання посліду в кобили (етіологія, діагностика, прогноз, лікування).
14. Яка етіологія, діагностика і лікування випадіння (вивертання) матки у кобил?
15. Які особливості перебігу післяродового періоду у кобил?

16. Післяродовий вульвіт, вестибуліт, вагініт (етіологія, симптоми, прогноз, лікування). (Вказати латинську назву захворювання).
17. Післяродовий метрит (етіологія, симптоми, прогноз, лікування). (Вказати латинську назву захворювання).
18. Які заходи профілактики післяродової патології у кобил?
19. Які причини, форми, і патогенез маститу кобил?
20. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування серозного маститу у кобил?
21. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування катарального маститу у кобил?
22. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування фібринозного маститу у кобил?
23. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування гнійного маститу у кобил?
24. Яка етіологія, клініка, прогноз і лікування гнійно-катарального маститу у кобил?
25. Набряк молочної залози (етіологія, симптоми, лікування, профілактика) (Вказати латинську назву захворювання).
26. Поняття неплідності і плодючості в конярстві (дати визначення цих понять).
27. Класифікація форм неплідності та їх причини у кобил.
28. Хронічний катаральний ендометрит кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).
29. Хронічний катарально-гнійний ендометрит кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).
30. Гостре запалення яєчників у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).
31. Хронічне запалення яєчників у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).
32. Гіпофункція і склероз яєчників у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).
33. Персистентне жовте тіло у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).
34. Кісти яєчників у кобил (етіологія, клінічні ознаки, прогноз, лікування) (Вказати латинську назву захворювання).

(Змістовий модуль 3)

1. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну забійних коней.
2. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну коней для участі в міжнародних змаганнях.
3. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну конини.
4. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну племінних, користувальних і спортивних коней.
5. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну племінних, користувальних і спортивних коней.
6. Ветеринарні вимоги щодо імпорту в Україну сперми племінних жеребців.
7. Дайте характеристику комплексу спеціальних ветеринарних профілактичних

- досліджень за допомогою яких досягається благополуччя галузі конярства.
8. Дайте характеристику комплексу спеціальних ветеринарних профілактичних досліджень за допомогою яких досягається благополуччя галузі конярства.
 9. Дайте характеристику комплексу спеціальних ветеринарних профілактичних досліджень за допомогою яких досягається благополуччя галузі конярства.
 10. Епізоотична ситуація в конегосподарствах України.
 11. Опишіть австралійський енцефаліт.
 12. Опишіть венесуельський енцефаломієліт.
 13. Опишіть енцефаліт долини річки Муррея.
 14. Опишіть енцефаліт долини річки Муррея.
 15. Опишіть енцефаломієліт коней СРСР.
 16. Опишіть західний (американський) енцефаломієліт.
 17. Опишіть західно-нільський менінгоенцефаліт.
 18. Опишіть особливості вірусний артеріїт коней.
 19. Опишіть особливості грипу коней.
 20. Опишіть особливості дерматомікозів у коней.
 21. Опишіть особливості епізоотичного лімфангіту.
 22. Опишіть особливості інфекційної анемії коней.
 23. Опишіть особливості контагіозного метриту у коней.
 24. Опишіть особливості контагіозної плевропневмонії.
 25. Опишіть особливості миту.
 26. Опишіть особливості ринопневмонії коней.
 27. Опишіть особливості сапу у коней.
 28. Опишіть східний (американський) енцефаломієліт.
 29. Опишіть хворобу Борна.
 30. Опишіть японський енцефаліт.

(Змістовий модуль 4)

1. Опишіть цикл розвитку збудників демодекозу коней.
2. Систематичне положення та ветеринарне значення мух цеце.
3. Діагностика парувальної хвороби коней.
4. Опишіть цикл розвитку паразитиформних кліщів.
5. Заходи боротьби з міазами.
6. Нагана коней.
7. Заходи боротьби з акариформними кліщами коней.
8. Епізоотологія та клінічні ознаки симуліотоксикозу коней.
9. Діагностика бабезіозу коней.
10. Клінічні ознаки хоріоптозу коней.
11. Цикл розвитку москітів.
12. Діагностика еймеріозу лошаг.
13. Опишіть цикл розвитку збудників саркоптозу коней.
14. Як поставити діагноз на ринестроз коней.
15. Заходи боротьби з токсоплазмозом коней.
16. Клінічні ознаки демодекозу коней.
17. Цикл розвитку гедзів.

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Завдання для проведення тестового контролю знань з дисципліни «Превентивні технології забезпечення здоров'я коней»

ЗРАЗОК БІЛЕТУ ДЛЯ ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРЕВЕНТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я КОНЕЙ»

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність Ветеринарна медицина	Кафедра терапії і клінічної діагностики	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1 З дисципліни Превентивні ветеринарні технології незаразних хвороб коней	Затверджую Зав. кафедри Костенко В.М. 2020р.
Екзаменаційні запитання			
1 Фактори ризику виникнення колік у коней			
2 Методи кастрації жеребців			
Тестові завдання різних типів			
1 Розставити у відповідності патологічні стани, при яких виникають носові витікання:			
А. Однобічні В. Двобічні		1. При запаленні правої лобної пазухи носа 2. При запаленні трахеї 3. При запаленні лівої гайморової пазухи носа 4. При набряку легень 5. При захворюванні бронхів	
2 Скількома плодовими оболонками оточений плід кобили?			
(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)			
3 Гемартроз – це:			
1	Набряк суглобової капсули;		
2	Крововилив у суглобову порожнину;		
3	Дегенеративно-дистрофічне захворювання суглоба;		
4	Випинання суглобових виворотів.		
4 Розставити у відповідності патологічні стани, при яких відмічається пронос:			
А. Легкий, мимовільний В. Тривалий, стійкий		1. При гельмінтозах 2. При аліментарній диспепсії 3. При сальмонельозі 4. При кокцидіозі 5. При згодовуванні зіпсованих кормів	

5 За місцем розташування на кістці переломи бувають:			
1	Прості і складні;		
2	Епіфізарні та діафізарні;		
3	Повздожні і поперечно;		
4	Діафізарні, епіфізарні, метафізарні та апофізарні.		
6 Який тип плацентарного зв'язку в кобил?			
1	розсіяний		
2	епітеліохоріальний		
3	множинний		
4	відпадаючий		
7 Розставити у відповідності патологічні стани, при яких відмічається запори:			
A. Органічні	1. При звуженні кишки рубцями		
B. Функціональні	2. При недостатньому моціоні		
	3. При гельмінтозах		
	4. При послабленні моторної функції кишечника		
	5. При запаленні кишечника		
8 При багаторазових розтягах сухожилків виникає:			
1	тендогенна контрактура;		
2	звাপнування сухожилка;		
3	вивих суглоба;		
4	розрив капсули суглоба		
9 Які зміни відмічаються під час зондування стравоходу:			
1	При паралічі стравоходу	A	зонд, досягнувши певного рівня не просовується по стравоходу
2	При закупорці стравоходу	B	зон не зустрічає звичайного опору при просуванні його по стравоходу
3	При запаленні слизової оболонки стравоходу	C	просування зонду по стравоходу викликає занепокоєння тварини, часті ковтальні рухи, інколи кашель
10 Передчасні перейми і потуги виникають зазвичай:			
1	у першій половині вагітності		
2	у другій половині вагітності		
3	протягом усієї вагітності		

8. Методи навчання.

- Словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- Наочні (демонстрація презентацій, фото, відео, тематичні тварини);
- Практичні (лабораторна робота, практична робота, статистична обробка)

9. Форми контролю.

- Поточний (опитування, тестування);
- Рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- Підсумковий (тестування, іспит).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Практичні рекомендації з діагностики і профілактики патології мінерального обміну у жеребних кобил і лошат [Електронний ресурс] / О.Павелиця,, В. Береза,, Л. Гнап,, М. Цвіліховський, // НУБіП України. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://elibrary.nubip.edu.ua/2626/>.
2. Рекомендації з організації відтворення коней та профілактики патології обміну речовин у жеребців і кобил [Електронний ресурс] / М.Цвіліховський, В. Береза, Б. Гопка, В. Скрипник // НАУ. – 2006. – Режим доступу до ресурсу: <http://elibrary.nubip.edu.ua/2618/>.

12. Рекомендована література

(Змістовний модуль 1)

Основна література:

1. Бургер А. Книга Waltham о кормлении домашних животных / под ред. А. Бургера. – [3-е изд.] – М. : Пальма пресс, 2001. – 152 с.

2. Дорош М. В. Болезни лошадей / М. В. Дорош. – М. : Вече, 2007. – 176 с.
3. Мейер Д. Ветеринарная лабораторная медицина. Интерпретация и диагностика / Д. Мейер, Д. Харви ; [перевод с англ. Л. А. Певницкого]. – М. : Софион, 2007. – 456 с.
4. Ноттенбельт Д. Атлас болезней лошадей / Д. Ноттенбельт, Р. Паскау ; [пер. с англ. О. О. Смоленской-Суворовой]. – М. : Софион, 2008. – 291 с.
5. Павелиця О. О. Практичні рекомендації з діагностики і профілактики патології мінерального обміну у кобил і лоша́т / О. О. Павелиця, В. І. Береза, Л. К. Гнап, М. І. Цвіліховський. – Затв. Держкомітетом ветеринарної медицини України, наказ № 1 від 23 – 24 грудня 2009 р. – К., – 2010. – 30 с.
6. Паскау Р. Руководство по дерматологии лошадей / Р. Паскау, Д. Ноттенбельт ; [пер. с англ. А. И. Ст-Сир]. – М. : Софион, 2008. – 433 с.
7. Певорд Т. Полный ветеринарный справочник по болезням лошадей / Т. Певорд, М. Певорд ; [пер. с англ. О. Б. Аносовой, К. И. Логиновой]. – М.: Аквариум, 2005. – 254 с.
8. Цвіліховський М. І. Рекомендації з організації відтворення коней та профілактики патології обміну речовин у жеребців і кобил / М. І. Цвіліховський, В. І. Береза, Б. М. Гопка, В. В. Скрипник. – Затв. Держдепартаментом ветеринарної медицини Мін. АП України, наказ № 3 від 23.12.2005 р. – К., 2006. – 31 с.
9. Робінсон Э. Болезни лошадей. Современные методы лечения / Э. Робинсон . – М.: ООО «Аквариум- Принт», 2007. – 1008 с.

Допоміжна література:

1. Ковач М. Колики лошади. Причины. Диагноз. Лечение / М. Ковач. – Москва: ООО «Королевский дом», 2010. – 234 с.
2. Рут Б. Кормление лошадей / Б. Рут ; [пер. с англ. Е. Б. Махиянова]. – М. : АКВАРИУМ БУК, 2004. – 183 с.
3. Стекольников А. А. Содержание, кормление и болезни лошадей / [А. А. Стекольников, Г. Г. Щербаков, Г. М. Андреев и др.]. – СПб. : Лань, 2007. – 624 с.
4. Судаков М. О. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / [М. О. Судаков, В. І. Береза, І. Г. Погурський та ін.] ; за ред. М. О. Судакова. – [2-е вид.]. – К. : Урожай, 1991. – 144 с.
5. Энсмингер М. Е. Корма и питание / М. Е. Энсмингер, Дж. Е. Олфилд, В. В. Хейнеман ; [пер. с англ. А. Л. Алексеенко и др.] ; под. ред. Г. А. Богданова. – США, Калифорния : Изд. комп. Энсмингер, 1990. – 974 с.
6. Barakzai S. Handbook of Equine Respiratory Endoscopy / Safia Barakzai. – Philadelphia: Elsevier Limited, 2007. – 144 p.
7. Bertone J. Equine Clinical Pharmacology / J.J. Bertone., 2004. – 397 p.
8. Paradis M. Equine Neonatal Medicine / M. Paradis. – Hong Kong: Elsevier Science, 2006. – 286 p.

9. Scott D. Equine Dermatology / D. Scott, W. Miller. – St. Louis: Saunders, 2003. – 823 p.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>
2. <http://www.evj.co.uk/evj>
3. <http://www.sciencedirect.com/science/journal/10900233>
4. <https://onlinelibrary.wiley.com/>
5. <http://www.fei.org/fei/your-role/veterinarians>

(Змістовний модуль 2)

Методичне забезпечення:

10. Слепченко В. М., Михайлюк М. М., Жук Ю. В., Вальчук О. А. / Штучне осіменіння кобил. / Методична розробка з курсу “Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології” для самостійної роботи студентів за спеціальністю 7.130.501 – ветеринарна медицина К.: ”Графіка”.– 2007. – 28 с.

Основна література:

1. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. / За редакцією В. А. Яблонського та С. П. Хомина. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2006 – 592 с.
2. Гопка Б. П., Хоменко М. П., Павленко П. М. Конярство. – Підручник. – К. Вища освіта, 2004. – 320 с.: іл.
3. Довідник ветеринарних препаратів і кормових добавок зарубіжного виробництва / М.В. Косенко, П.П. Достоєвський, А.В. Березовський, П.І Вербицький, Ю.М. Косенко, П.Д. Нікітін. – К.: Ветінформ, 1999. – 352 с.
4. Драйпер Д. Лошади и уход за ними. – Минск: Белфаксиздатгруп, 1997.
6. Пономаренко Н. Н., Черный Н. В. Коневодство. –Х.: Эспада, 2001.
7. Робинсон Н. Э. Болезни лошадей. Современные методы лечения. – М.: «Аквариум-принт», 2007. – 1008 с.
8. Березовський А.В. Фізіологія та патологія розмноження коней / А.В. Березовський, М.І. Харенко, Д.В. Подвалюк та ін. // К.: ДІА, 2014. – 440 с.
9. Подвалюк Д.В. Рання діагностика вагітності у кобил // Ветеринарна медицина України. — 2000. — № 8. — С. 32—33.
10. Подвалюк Д.В. Розміри та ендокринні показники яєчників кобил при їх анафродизії // Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. — Біла Церква, 1997. — Вип. 5, ч. 2. — С. 82—85.
11. Подвалюк Д.В. Использование сонографии в репродуктологии сельскохозяйственных животных / Д.В. Подвалюк, Г.Г. Харута, О.Г. Хицкая // Исследования молодых ученых в решении проблем животноводства: Сб. статей Междун. науч.-практ. конф. (г. Витебск, 22-23 мая 2001 г.). —

Допоміжна література:

1. Бишоп, Рут. – Кормление лошадей 2004. – 184 с.
2. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва / О.М. Якубчак, В.І. Хоменко, С.Д. Мельничук та ін.; За ред. О.М. Якубчак, В.І. Хоменка. – Київ, 2005. – 800 с.
3. Вингфилд В.Е. Секреты неотложной ветеринарной помощи /Пер. с англ. - СПб.: Изд. БИНОМ – Невский диалект, 2000. – 608 с.
4. Драйпер Д. Лошади и уход за ними. – Минск: Белфаксиздатгруп, 1997.
5. Закон України “Про безпечність та якість харчових продуктів і продовольчої сировини”. № 2809–IV. – К., 2005.
6. Закон України “Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції”. № 1393–XIV. – К., 2000.
7. Камышников В.С. Справочник по клинико-биохимической лабораторной диагностике: в 2–х томах. – Минск: Беларусь, 2000. – Т.1. – 495 с.; Т.2. – 554 с.
8. Клаус Бикхард. Клиническая ветеринарная патофизиология. – М.: Аквариум, 2001. – 398 с.
9. Матвеев Л. Ультрасонографические исследования в оценке репродуктивного статуса лошади // Конный мир. – 2001. – №2. – С.36–38.
10. Російсько-український словник термінів ветеринарної медицини / Укладачі: Рудик С.К., Гудков С.П., Риженко Г.Ф. та ін. / К.: Урожай, 1994. – 110 с.
11. Акатов В.Г. Практикум по акушерству, гинекологии и искусственному осеменению сельскохозяйственных животных / В.А. Акатов, Н.М. Булгаков, Г.В. Зверева и др. – М.: Колос, 1973. – 210 с.
12. Антонюк В.С. Биотехнические основы повышения эффективности оплодотворения сельскохозяйственных животных. — Минск: Ураджай, 1988. – 198 с.
13. Баймухамбетов К. Морфофункциональные особенности репродуктивных органов кобыл и ранний эмбриогенез лошади: Автореф. дис. ... доктора вет. наук. – М., 1990. – 32 с.
14. Басовський М.З. Племінна робота: Довідник / М.З. Басовський, В.П. Буркат, М.В. Зубець та ін.; за ред. М.В. Зубця, М.З. Басовського. – К.: ВНА “Україна”, 1995. – 440 с.
15. Березовський А.В. Современные лекарственные средства фармакокоррекции и химиопрофилактики животных / А.В. Березовский, А.И. Поживил, А.Н. Шевченко. – К., 2007. – 240 с.
16. Березовський А.В. Застосування новітніх засобів захисту коней від

- кровосисних комах та іксодових кліщів (Методичні рекомендації) /А.В. Березовський, Н.В. Тимошенко. – К.: ДІА, 2011. – 28 с.
17. Березовский А. В. Акарозы и энтомозы лошадей в условиях юга Украины и совершенствование методов защиты от них / А.В. Березовский, Н.В. Тимошенко // Теория и практика борьбы с паразитарными болезнями/Матер. док. науч. конф. – М., 2011. – Вып. 12. – С. 69–71.
18. Бочаров И.А. Акушерство, гинекология и искусственное осеменение сельскохозяйственных животных / И.А. Бочаров, А.В. Бесхлебнов, И.Ф. Заянчковский и др. – Л.: Колос, 1967. – 245 с.
19. Буйко-Рогалевич А.Н. Половая цикличность кобыл русской тяжеловозной породы // Коневодство. – 1946. – № 3. – С. 26–27.
20. Валюшкин К.Д. Акушерство, гинекология и биотехника размножения животных / К.Д. Валюшкин, Г.В. Медведев. – Минск: Ураджай, 1997. – 718 с.
21. Ветеринарное акушерство и гинекология / А.П. Студенцов, В.С. Шипилов, Л.Г. Субботина, О.Н. Преображенский; под ред. В.С. Шипилова. – 6-е изд., испр. и доп. – М.: Агропромиздат, 1986. – 480 с.
22. Використання ехографії при діагностиці вагітності та неплідності корів і кобил / Г.Г. Харута, Д.В. Подвалюк, А.Й. Краєвський, С.С. Волков // Вісник БДАУ. – Вип. 7. – Ч. 1. – Біла Церква, 1999. – С. 88–91.
23. Влізло В.В. Основні принципи ультразвукових досліджень та аналіз ехограм / В.В. Влізло // Електромагнітні випромінювання в біології та практичне використання їх позитивних ефектів: Матер., першої наук.-вироб. конф. – Біла Церква, 1996. – С. 46–47.

(Змістовний модуль 3)

Основна література:

1. Адо А.Д. Вопросы бщей нозологии. - М.: Медицина, 1985.
2. Акаєвський А.П. Анатомія свійських тварина. - М.: Колос, 1968.
3. Антонова В.Я., Блинов П.Н. Лабораторные исследования в ветеринарии. - М: Колос, 1971.
4. Архипов Н.И., Бакулов И.А., Соковых Л.И. Медленные инфекции животных. -М.: Агропромиздат, 1988.
5. Болезни лошадей. Справочник / Под ред. И.А. Калачника. – К.: Урожай, 1992. – 256 с.
6. Ботулизм: Патогенез. Клиника. Лечение / Под ред. Г.М. Шубы. — Саратов: Изд-во Са-рат. ун-та, 1991. - 284 с.
7. Виноградов-Волжинский Д. В., Левитов Т. А. Карантинные болезни. — Л.: Медицина, 1975. - 184с.
8. Вирусные болезни лошадей. Юров К.П., Крюков Н.Н., Лихачев Н.В. и др. -М.: Колос, 1972.

9. Галатюк О.Є. Профілактика та лікування заразних хвороб коней. – Житомир: Видавництво «Рута», 2009. – 400 с.
10. Горбунова А.С., Пысина Т.В. Гриппживотных. - М.: Колос, 1973.
11. Гранитов В.М. Хламидиозы. – М.: Медицинская книга, Н.Новгород: Издательство НГМА, 2000. – 192 с.
12. Инфекционные болезни животных. Справочник / Под ред. Д.Ф. Осидзе. – М.: Агропромиздат, 1987. – 288 с.
13. Карантинные и малоизвестные болезни животных,. Под ред. И.А.Бакулова. - М.: Колос, 1983.
14. Коляков Я. Е., Инфекционный энцефаломиелит, в кн.: Вирусные болезни лошадей, М., 1973, с. 5 – 40.
15. Кудряшова А.А., Кузьмин В.А., Кудряшов А.А., ред., Святковский А.В., Алиев А.С. Инфекционные болезни животных / Издательство: Издательство ЛАНЬ, 2007. – 608 с.
16. Методы лабораторной диагностики вирусных болезней животных. Справочник. В.Н. Сюрин, Р.В. Белоусова, Б.В. Соловьев и др. - М.: Агропромиздат, 1986.
17. Нахмансон В.М., Бурба Л.Г. Дифференциальная диагностика инфекционных болезней сельскохозяйственных животных. - М.: Росагропромиздат, 1990.
18. Недосеков В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин (навчальний посібник до лекційного курсу з дисципліни “Епізоотологія та інфекційні хвороби”/ В.В. Недосеков, В.В. Макаров // НУБіП: Київ, 2010. – 120 с.
19. Никифоров В. Н., Никифоров В. В. Ботулизм. - Л.: Медицина, 1984. 199 с.
20. Ноттенбелт Д., Паскоу Р. Руководство по дерматологии лошадей / Пер. с англ. А. Ст-Сир под редакцией д-ра мед.наук Л.А. Певницкого и канд.биол. наук О.Г.Богдановой. – Россия: Изд-во Софион. – 296 с.
21. Нымм Э. М., Инфекционные энцефаломиелиты, в кн.: Инфекционные и инвазионные болезни лошадей, М., 1976. С. 3-28.
22. Патологічна анатомія тварин / П.П. Урбанович, М.К. Потоцький, І.І. Гевкан, Г.А. Зон, Є.П. Хміль, М.І. Шкіль, М.І. Жила, Г.В. Лукашик, М.М. Омеляненко, Ю.С. Стронський, Р.С. Данкович. – К.: Ветінформ, 2008. – 896 с.
23. Патологоанатомическая диагностика вирусных болезней животных. Архипов Н.И., Чевелев С.Ф., Брагин Г.И. и др. -М.: Колос, 1984.
24. Пэдворд Т., Пэдворд М. Полный ветеринарный справочник по болезням лошадей (пер. с англ. Аносовой О.Б., Логиновой К.И.). – Издательство: М: Аквариум-Принт. – 2005. – 256 с.

25. Ремезов А.П., Неверов В.А., Семенов Н.В. Хламидийные инфекции (клиника, диагностика, лечение). СПб. – 1995. – 43 с.
26. Робинсон С. Болезни лошадей. Современными методами лечения / Пер. с англ. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2007. – 1008 с.
27. Сапронозні інфекційні хвороби / Л.Є. Корнієнко, В.В. Недосєков, В.О. Бусол та ін.; за ред. Л.Є. Корнієнка, В.О. Бусола. – Біла Церква, 2010. – 306 с.
28. Сергиев В.П. Инфекционные болезни на рубеже веков: осознание биологической угрозы / В.П. Сергиев, Н.Н. Филатов. – Центр исследования проблем безопасности РАН. – М.: Наука, 2006. – 572 с.
29. Сюрин В.Н., Самуйленко А.Я., Соловьев Б.В., Фомина Н.В. Вирусные болезни животных. – Москва, ВНИТИБП, 928 с.
30. Таршис М.Г., Черкасский Б.Л. Болезни животных, опасные для человека. – М.: Колос, 1997.
31. Шварц Ф.А., Букова В.Е., Стовбун С.Ф. Столбняк. — Кишинев: Штиинца, 1986. — 199 с.
32. Юров К.П. Инфекционные болезни лошадей. – М.: Росагропромиздат, 1991. – 192 с.

Допоміжна література:

1. Бакулов И.А., Таршис М.Г. Словарь ветеринарных терминов. - М.: АОЗТ «Эделвейс», 1995.
2. Ветеринарное законодательство. В 3-х томах. -М.: Колос, 1972, 1972, 1981.
3. Ветеринарна дезінфекція, дезодорація, дезінсекція, дезінвазія, дератизація / Інструкція. - К., 2005.
4. Ветеринарные препараты: Справочник / Под ред. А.Д. Третьякова. - М.: Агропромиздат, 1988.
5. Довідник ветеринарних препаратів і кормових добавок зарубіжного виробництва / М.В. Косенко, П.П. Достоевський, А.В. Березовський, П.І Вербицький, Ю.М. Косенко, П.Д. Нікітін. - К.: Ветінформ, 1999.
6. Камышников В.С. Справочник по клинико-биохимической лабораторной диагностике: в 2-х томах. - Минск: Беларусь, 2000. -Т.1,2.
7. Російсько-український словник термінів ветеринарної медицини / Укладачі: Рудик С.К., Гудков С.П., Риженко Г.Ф. та ін. / К.: Урожай, 1994.
8. Эпизоотологический словарь-справочник. И.А. Бакулов, Г.Г. Юрков, В.А. Ведерников и др. -М.: Россельхозиздат, 1986.

Інформаційні ресурси:

1. Грип коней <http://www.horse.ru/oloshadi/structure.php?&cur=5877>
2. Большая медицинская библиотека <http://med->

lib.ru/spravoch/infekt/index.php

3. Сап коней <http://www.horse.ru/oloshadi/structure.php?cur=5945>

4. Сап коней http://neurology.narod.ru/b007/18_1.html

5. Державний комітет ветеринарної медицини України
<http://www.vet.gov.ua/law/ua/>

6. Інфекційна анемія коней
<http://www.horse.ru/oloshadi/structure.php?&cur=5871>

7. Ринопневмонія коней
<http://www.horse.ru/oloshadi/structure.php?&cur=5937>

(Змістовний модуль 4)

Основна література:

1. Адо А.Д. Вопросы общей нозологии. - М.: Медицина, 1985.
2. Акаєвський А.П. Анатомія свійських тварина. - М.: Колос, 1968.
3. Антонова В.Я., Блинов П.Н. Лабораторные исследования в ветеринарии. - М.: Колос, 1971.
4. Архипов Н.И., Бакулов И.А., Соковых Л.И. Медленные инфекции животных. -М.: Агропромиздат, 1988.
5. Богданов Г.А. Кормление с-х ж-х. - М.: Агропромиздат, 1990.
6. Болезни лошадей. Современные методы лечения / Пер. с англ.. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2007. – 1008 с.
7. Болезни лошадей. Справочник / Под ред. И.А. Калачника. – К.: Урожай, 1992. – 256 с.
8. Ботулизм: Патогенез. Клиника. Лечение / Под ред. Г.М. Шубы. — Саратов: Изд-во Са-рат. ун-та, 1991. - 284 с.
9. Ветеринарна паразитологія / Ю.Г. Артеменко, В.Ф. Галат, Л.П. Артеменко та ін. - К.: Лібра, 1998.
10. Виноградов-Волжинский Д. В., Левитов Т. А. Карантинные болезни. — Л.: Медицина, 1975. - 184с.
11. Галат В.Ф. Тропическая ветеринарная паразитология. - К.: УСХА, 1991.
12. Гопка Б.П., Хоменко М.П., Павленко П.М. Конярство: Підручник. -К.: Вища освіта, 2004.
13. Данилевський В. М. Довідник по ветеринарній терапії. - М.: Колос, 1983.
14. Дарабан Е.В. Готові лікарські засоби: Довідник. - Київ: Здоров'я, 1975.
15. Драйпер Д. Лошади и уход за ними. - Минск: Белфаксиздатгруп, 1997.
16. Забелло Є.М. Патологічна анатомія інфекційних хвороб тварин. - К.: Аграрна наука, 1997.
17. Інвазійні хвороби коней / Під ред. проф. Галата В.Ф. К.: Вища освіта, 2008.
18. Карантинные и малоизвестные болезни животных,. Под ред. И.А.Бакулова. - М.: Колос, 1983.
19. Клаус Бикхард. Клиническая ветеринарная патофизиология. - М.: Аквариум, 2001.
20. Кленова И.Ф., Ілюхін КН., Написанова Л. А.Закордонні ветеринарні

- препараты в России. Довідник. - М.: Еверест, 1999.
21. Коневодство: Справ./ сост. А.А. Ремзов. -М.: Колос, 1992.
 22. Котельников Г.А. Гельминтологические исследования животных и окружающей среды: Справочник. -М: Колос, 1984.
 23. Куна Т.Дж. Кормление лошадей. - М.: Колос, 1983.
 24. Линева Л. Фізіологічні показники норми тварин: Довідник. М.: АКВАРИУМ ЛТД, 2001. - С. 154-161.
 25. Лысенко А.Я., Красшьников А.А. Лабораторные методы диагностики паразитарных болезней. - М., 1999. 20.Паразитология и инвазионные болезни животных / М.Ш. Акбаев, А.А. Водянов, Н.Е. Косминков и др. - М.: Колос, 1998.
 26. Ноттенбелт Д., Паскоу Р. Руководство по дерматологии лошадей / Пер. с англ. А. Ст-Сир под редакцией д-ра мед.наук Л.А. Певницкого и канд.биол. наук О.Г.Богдановой. – Россия: Изд-во Софион. – 296 с.
 27. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин / В.К. Чернуха, Ю.Г. Артеменко, В.Ф. Галат та ін.; За ред. В.К. Чернухи. -К.: Урожай, 1996.
 28. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин (практикум) / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока; за ред. В.Ф. Галата. К.: Вища освіта, 2004.
 29. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока; за ред. В.Ф. Галата. - К.: Вища освіта, 2003.
 30. Пономаренко Н.Н., Черный Н.В. Коневодство. - Х.: Эспада, 2001.
 31. Практикум із паразитології / В.Ф.Галат, Ю.Г. Артеменко, М.П. Прус та ін.; за ред. В.Ф. Галата. - К.: Урожай, 1999.
 32. Практикум по диагностике инвазионных болезней животных / М.Ш. Акбаев, К.И. Абуладзе, В.И.Тараканов и др. - М.: Колос, 1994.
 33. Профілактика гельмінтозов / Г.М. Двойнос и др. // Коневодство и конный спорт. - 1990. - №5.
 34. Пэдворд Т., Пэдворд М. Полный ветеринарный справочник по болезням лошадей (пер. с англ. Аносовой О.Б., Логиновой К.И.). – Издательство: М: Аквариум-Принт. – 2005.– 256 с.
 35. Руководство по ветеринарной паразитологии. Учебное пособие / Ятусевич А.И., Галат В.Ф., Березовский А.В., Прус М.П., Сорока Н.М. - Минск: Технолерспектива, 2007.
 36. Сидорова Н.В. Перспективы применения ультразвуковых приборов в коневодстве // Физиологические основы повышения продуктивности с-гж-х. - К.: Диво, 1995.
 37. Таршис М.Г., Черкасский Б.Л. Болезни животных, опасные для человека. -М.: Колос, 1997.
 38. Тренинг и испытания скаковых лошадей / Под ред. А.А. Ласкова. -М.: Колос, 1982.

Додаткова література:

1. Бакулов И.А., Таршис М.Г. Словарь ветеринарных терминов. - М.: АОЗТ

«Эделвейс», 1995.

2. Ветеринарное законодательство. В 3-х томах. -М.: Колос, 1972, 1972, 1981.
3. Вингфилд В.Е. Секреты неотложной ветеринарной помощи / Пер. с англ. - СПб.: Изд. БИНОМ - Невский диалект, 2000.
4. Ветеринарна дезінфекція, дезодорація, дезінсекція, дезінвазія, дератизація / Інструкція. - К., 2005.
5. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва / О.М. Якубчак, В.І. Хоменко, С.Д. Мельничук та ін.; За ред.. О.М. Якубчак, В.І. Хоменка. - Київ, 2005.
6. Ветеринарные препараты: Справочник / Под ред. А.Д. Третьякова. - М.: Агропромиздат, 1988.
7. Дифференциальная диагностика гельминтозов по морфологической структуре яиц и личинок возбудителей: Атлас / Под ред. А.А. Черепанова. -М.: Колос, 2001.
8. Довідник ветеринарних препаратів і кормових добавок зарубіжного виробництва / М.В. Косенко, П.П. Достоевський, А.В. Березовський, П.І. Вербицький, Ю.М. Косенко, П.Д. Нікітін. - К.: Ветінформ, 1999.
9. Закон України "Про безпечність та якість харчових продуктів і продовольчої сировини". № 2809-ІУ. - К., 2005.
10. Закон України "Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції". № 1393-ХІУ. - К., 2000.
11. Камышников В.С. Справочник по клинико-биохимической лабораторной диагностике: в 2-х томах. - Минск: Беларусь, 2000. -Т.1,2.
12. Карнаухов В.К. Противопаразитарные средства // Клиническая фармакология. / Под ред. Б.А. Сидоренко. - М.: Медицина. - 1978.
13. Кленова И.Ф, Илюхина И.Н., Неписанова Л.Я. Зарубежные ветеринарные препараты в России: Справочник. - М., 1999.
14. Крылов М.В. Определитель паразитических простейших. - СПб., 1996.
15. Кузьмин А.А. Антгельминтики в ветеринарной медицине. - М.: Аквариум, 2000.
16. Лекарственные средства ветеринарного назначения в России: Справочник / Под ред. Т.В. Жучковой. - М.: АстраФармСервис, 2001.
17. Справочник ветеринарных препаратов / Под ред. П.П. Достоевского. -К.: Урожай, 1986.
18. Російсько-український словник термінів ветеринарної медицини / Укладачі: Рудик С.К., Гудков С.П., Риженко Г.Ф. та ін. / К.: Урожай, 1994.

Методичні рекомендації:

1. Методичні рекомендації до виконання лабораторно-практичних занять з дисципліни "Ветеринарна санітарія і гігієна" для студентів факультету ветеринарної медицини / В.І. Хоменко, О.М. Якубчак, Г.Ф. Риженко, Г.В. Козловська, А.І. Тютюн. - "Ветеринарна медицина". - К.: НАУ, 2001.
2. Російсько-український словник термінів ветеринарної медицини / Укладачі: Рудик С.К., Гудков С.П., Риженко Г.Ф. та ін. / К.: Урожай, 1994.

(Змістовний модуль 5)

Основна література:

1. Борисевич В.Б., Борисевич Б.В. Оперативная хірургія домашних животных. Традиционные и современные аспекты. – К.: хз, 1996. – 254 с.
2. Власенко В.М., Тихонюк Л.А., Рублено М.В. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. Загальна частина. – Біла Церква, 2003.
3. Власенко В.М., Тихонюк Л.А., Рублено М.В. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. Спеціальна частина – Біла Церква, 2006.
4. Загальна ветеринарна хірургія: Підручник / В.Б. Борисович, І.О. Поваженко, С.І. Братюха та ін.; За ред. В.Б. Борисовича. – К.: Вища шк., 1992.
5. Оперативна хірургія тварин з основами топографічної анатомії і анестезіології: Підручник / І.І. Магда, В.М. Власенко, І.І. Воронін та ін.; За ред. І.І. Магди. – К.: Вища шко., 1995. - 296 с.
6. Оперативна хірургія. Практикум: Навч. Посібник / І.І. Магда, В.М. Власенко, Є.М. Пономаренко. – К.: Вища шк., 1993.
7. Оперативная хирургия/И.И. Магда, Б.З. Иткин, И.И.Воронин и др.; Под ред. И.И. Магды. – М.: Агропромиздат, 1990.
8. Поваженко И.Е. Кастрация животных. – К.: Урожай, 1975.
9. Чубар В.К. Оперативная хірургія домашних животных. – М.: Гос. издательство с.-х. лит-ры, 1951. – С. 305-314.
10. Власенко В. М., Тихонюк Л. А. Хірургія у молочному тваринництві. - К.: Урожай, 1994. - 176 с.
11. Магда І. І., Власенко В. М., Пономаренко Є. Н. Оперативна хірургія: Практикум. - К.: Вища школа, 1993. - 199 с.
12. Власенко В. М., Тихонюк Л. А. Ветеринарна анестезіологія. - Біла Церква, 2000. - 335 с.
13. Оперативная хирургия в ветеринарной медицине / П.П. Герцен, С.В. Аранчий, В. И. Скрыпник, Ю. Г. Мироненко и др. - Полтава: Компьютерные технологии, 1998. - 392 с.
14. Бурденюк А. Ф., Власенко В. М. Хирургия в промышленном свиноводстве. К.: Вища школа, 1985. - 151 с.
15. Магда И. И., Воронин И. И. Обезболивание животных. - М.: Колос, 1974. - 207 с.
16. Оперативная хирургия / Под ред. И. И. Магды; И.И. Магда, Б.З. Иткин, И. И. Воронин и др. - М.: Агропромиздат, 1990. - 333 с.
17. Калашнік І.О., Панько І.С., Передера Б.Я. Практикум із загальної та спеціальної хірургії / За ред. І. О. Калашніка. – К.: Урожай, 1995. – 252 с.
18. Загальна ветеринарна хірургія / І. С. Панько, В. М. Власенко, В. Й. Издепський та ін. – Біла Церква, 1999. – 264 с.
19. Бурденюк А. Ф., Власенко В. М., Панько И. С. Хирургические болезни сельскохозяйственных животных. – К.: Урожай, 1988. – 166 с.
20. Панько И. С., Власенко В. М., Издепский В. И. Применение новокаина в ветеринарной практике. – К.: Урожай, 1978. – 116 с.